

اثرات اسانس زنجبیل بر عملکرد و خصوصیات لاشه در جوجه های گوشتی تحت استرس گرمایی

رامین حبیبی^{*}، قربانعلی صادقی، احمد کریمی، زهرا دارابی و سارا شیریان

گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه کردستان

^{*} نویسنده مسئول Email: raminhabibi66@yahoo.com

چکیده

این تحقیق جهت ارزیابی اثرات سطوح مختلف اسانس زنجبیل بر عملکرد و خصوصیات لاشه در جوجه های گوشتی تحت استرس گرمایی (32 ± 2) درجه سلسیوس برای ۸ ساعت از ۱۴ تا ۴۲ روزگی) انجام شد. برای این آزمایش، تعداد ۲۲۴ قطعه جوجه یکروزه نر سویه کاب ۵۰۰ به طور تصادفی به چهار گروه آزمایشی با چهار تکرار و ۱۴ پرنده در هر واحد اختصاص یافتند. گروه های آزمایشی عبارت بودند از جیره ذرت- سویا به عنوان شاهد، جیره حاوی ۱۰۰ قسمت در میلیون ویتامین E به عنوان شاهد مثبت و جیره های حاوی ۷۵ و ۱۵۰ قسمت در میلیون اسانس زنجبیل. نتایج این مطالعه نشان داد که گروه ۱۵۰ قسمت در میلیون اسانس زنجبیل باعث کاهش معنی دار ($P < 0.05$) متوسط افزایش وزن بدن در دوره ۲۲-۱۱ روزگی نسبت به سایر گروه های آزمایشی گردید، اگرچه در دوره ۴۹-۱ روزگی تمام گروه های آزمایشی نسبت به گروه شاهد بهبود عددی را در پارامترهای عملکردی نشان دادند. تفاوت معنی داری بین گروه های آزمایشی از لحاظ خصوصیات لاشه وجود نداشت ($P > 0.05$). نتایج مطالعه حاضر در کل نشان داد که افزودن اسانس زنجبیل به جیره جوجه های گوشتی باعث بهبود عددی عملکرد شده و می تواند جایگزینی برای آنتی اکسیدان های مصنوعی در شرایط استرس گرمایی باشد. واژگان کلیدی: اسانس - زنجبیل - استرس گرمایی - جوجه گوشتی.

مقدمه

در مناطق گرمسیری، گرمای بیش از حد هوا تقریباً نیمی از سال، منجر به تعطیلی سالن های مرغداری می گردد که این خود یکی از دلایل اصلی کاهش تولید محصولات طیور در سطح گسترده در این مناطق می باشد (۱). استرس گرمایی می تواند باعث کاهش عملکرد، افزایش حساسیت به بیماریها و تحریک استرس اکسیداتیو در طیور شود (۵)، بنابراین نیاز به ارزیابی دوباره مدیریت طیور در آب و هوای گرم و ایجاد راهکارهایی که باعث کاهش استرس ناشی از گرما می شود، امری بدیهی است، از طرف دیگر با توجه به هزینه بالا و غیر عملی بودن خنک سازی کامل سالن های پرورش طیور، توجه به دستکاری های جیره ای افزایش یافته است (۱). از جمله این راهکارها، استفاده از مواد آنتی اکسیدان جهت مبارزه با تنش گرمایی در این مناطق می باشد. اخیراً استفاده از آنتی اکسیدان های طبیعی به خاطر گرایش جهانی در منع استفاده از مواد مصنوعی، افزایش یافته است (۴). از مهم ترین این منابع در طبیعت می توان به گیاهان دارویی اشاره کرد (۱). زنجبیل و محصولات فرعی آن (اسانس، عصاره و محلول رزین روغنی) شامل خواصی از قبیل ضد اکسیدان، تقویت سیستم ایمنی (۲) و محرک رشد (۷) می باشند. اسانس زنجبیل نیز به خاطر داشتن درصد بالایی از زینجیرین فعالیت آنتی اکسیدانی بالایی دارد و قابل مقایسه با آنتی اکسیدان های مصنوعی می باشد (۵). بنابراین با توجه به اثرات مفید آنتی اکسیدان ها در محیط های پرسترس پرورشی و همچنین در راستای تغییر و استفاده از مواد